

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

**A LIFE és LIFE+ program
Magyarországon, a természetvédelem területén**
A LIFE+ program jövője

Sashalmi Éva
VM Természetmegőrzési Főosztály
2012. május 17.

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

-
- 1. LIFE+ Természet és Biodiverzitás**
 - 2. A természetvédelmi LIFE program 20 éve az EU-ban**
 - 3. A LIFE és LIFE+ program Magyarországon, a természetvédelem területén.**
 - 4. A LIFE+ program jövője**

LIFE+ Természet és Biodiverzitás

A LIFE keret min. 50%-a Eu-s szinten:

LIFE+ Természet:

- madár- és élőhelyvédelmi irányelv végrehajtása, Natura 2000 hálózat megvalósítása
- „legjobb gyakorlat” és/vagy „demonstrációs” projektek
- EU társfinanszírozás: max 50%;
prioritás fajok/élőhelytípusok esetén max 75%

LIFE+ Biodiverzitás:

- a biodiverzitás csökkenésének megállítása, EU biodiverzitás stratégia 2020 megvalósítása
- „innovációs” és/vagy „demonstrációs” projektek
- EU társfinanszírozás: max 50%

LIFE+ Természet és Biodiverzitás

Támogatható tevékenységek

- Előkészítő tevékenységek pl. fenntartási tervek készítése
- Területvásárlás (csak LIFE+ Természet esetén), területbérlés, kompenzáció
- Konkrét természetvédelmi tevékenységek (min. 25%)
pl. élőhelyrekonstrukció, fajmegőrzési akciók stb.
- Kommunikáció (kötelező)
- A projekt irányítása és a tevékenységek monitorozása (kötelező)

Ismétlődő tevékenységek nem támogathatók

pl. kezelés, monitorozás

LIFE+ Természet programban pályázók figyelmébe:

- LIFE+ Nature: csak Natura 2000 területen!
- Natura 2000 területek aktuális adatlapját kell alapul venni (NPI, VM)
- Földvásárlást, tervkészítést előre egyeztetni a VM-el, hosszú folyamat, időben kezdeni
- Natura 2000 fenntartási terv: 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet előírásai
- Más EUs alapoktól elhatárolás

A VM, mint LIFE nemzeti kapcsolattartó szerepe

- **Pályázati tervek gyűjtése** (tanácsadás, koordináció, prioritáslista nincs)
- **Pályázatok szakmai értékelése** (részletes észrevételek, egyeztetés a pályázóval)
- **Szakmai támogató nyilatkozat készítése**
(DECLARATION OF SUPPORT FROM THE COMPETENT AUTHORITY, A8)
- **Társfinanszírozó nyilatkozat készítése**
(CO-FINANCIER PROFILE AND COMMITMENT FORM, A6)
- **Szakmai koordináció** (problémamegoldás, nyilatkozatok, LIFE+ Bizottságban részvétel stb.)

2. Természetvédelmi LIFE program 20 éve az EU-ban

1992 óta 1256 projekt kapott 1.2 Milliárd euró támogatást

Leggyakoribb cél: erdők, gyepek, édesvízi élőhelyek, madárfajok (pl. bölömbika, haris) és emlősfajok (pl. barna medve) megőrzése

Eredmények:

- kedvező természetvédelmi helyzet elérése az adott területen a legtöbb projekt esetén,
- 2200 Natura 2000 terület érintve, 320 000 ha helyreállított terület, 1500 fenntartási terv, 200 000 ha földvásárlás/bérlés

A LIFE az egyedüli forrás megőrzési, helyreállítási és kezelési célokra bizonyos fajok és élőhelyek esetén.

3. LIFE Természet projektek Magyarországon 2001-2006

16 projekt ~12,8 millió euró támogatás

Témák:

Élőhelyrekonstrukció:

- gyepterületek, pl. szikések
- erdőterületek, pl. erdőssztyeppptölgyesek
- vizes élőhelyek, pl. lápok

Fajvédelem, pl.:

- parlagi sas (*Aquila heliaca*)
- túzok (*Otis tarda*)
- kék vércse (*Falco vespertinus*)
- kerecsensólyom (*Falco cherrug*)
- rákosi vipera (*Vipera ursinii ssp. rakosiensis*)
- tartós szegfű (*Dianthus diutinus*)

„Legjobb” projektek

„Best of the best” projekt, 2009:

A rákosi vipera (*Vipera ursinii rakosiensis*) hosszú távú megőrzésének megalapozása

„Best” projekt, 2010:

Gyepterületek rehabilitációja és mocsarak védelme az egyek-pusztakócsi mocsárrendszer területén

„Best” projekt, 2011:

A kerecsensólyom megőrzése a Kárpát-medencében

LIFE+ Természet és Biodiverzitás projektek Magyarországon 2007-2010

10 projekt ~14,3 millió euró támogatás

LIFE Természet projekt témák:

Élőhelyrekonstrukció:

- katonai területek, pl. szubpannon sztyeppék
- egyéb gyepterületek, pl. szikések
- vízi élőhelyek: Duna

Fajvédelem:

- rákosi vipera (*Vipera ursinii ssp. rakosiensis*)
- kerecsensólyom (*Falco cherrug*)
- parlagi sas (*Aquila heliaca*)

LIFE+ Biodiverzitás projekt:

„Pannon Magbank létrehozása a magyarországi vadon élő edényes növények hosszú távú ex-situ megőrzése céljából”

3. A LIFE program jövője

LIFE - az egyetlen dedikált környezet- és természetvédelmi keret!

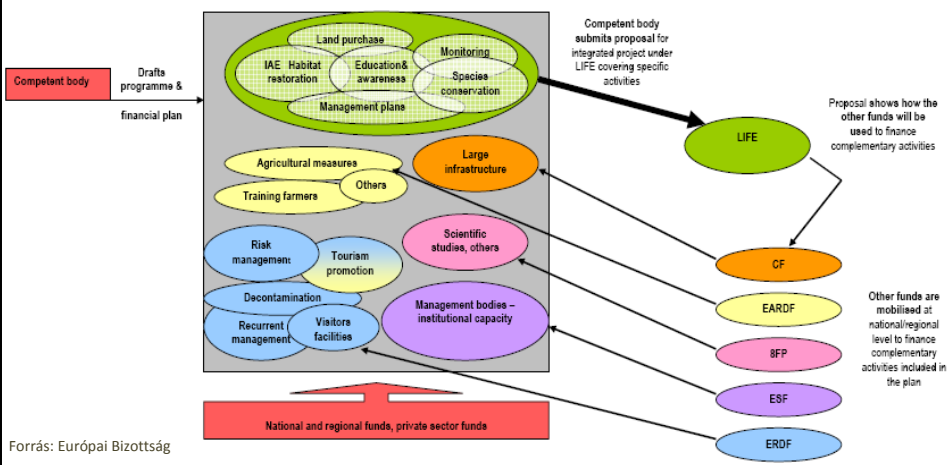
- **LIFE rendeletervezet:** 2011.12.12.
- 2 alprogram: **Környezetvédelem 2713,5 millió €; Éghajlat-politika 904,5 millió €**
- A Környezetvédelem alprogram 3 prioritási területe: (1) **Környezet és erőforrás-hatékonyság**, (2) **Biodiverzitás**, (3) **Környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás**
- A **Natura 2000** továbbra is a kiemelt téma, különösen az új, ún. **integrált projektek** (ld. a következő dián)
- A környezetvédelmi keret legalább **50%-a biodiverzitás-megőrzésre** (EU szinten)

Fő nyitott kérdések:

- az **ÁFA** és az **állandó alkalmazottak bére** elszámolható lesz?
- **EU társfinanszírozói arány** mértéke?
- az ún. „**földrajzi egyensúly**” biztosításának módja?

LIFE integrált projektek: nagyléptékű projektek egy program, terv, stratégia megvalósítására, pl: **Natura 2000 program**

*Programme for the management of Natura2000 sites in Region X**

Ajánlott honlapok

<http://www.termeszetvedelem.hu/>

<http://www.natura.2000.hu/>

<http://www.nemzetipark.gov.hu/>

Köszönöm a figyelmet!

Sashalmi Éva

Vidékfejlesztési Minisztérium,
Természetmegőrzési Főosztály

Tel: +36-1-795-2413

E-mail: eva.sashalmi@vm.gov.hu